

'Het hout' is somber, zwaar en statisch

Theater

Het Hout

Door: Internationaal Theater Amsterdam.
Gezien: 4/11 Stadschouwburg, Amsterdam. Tournee t/m 25/4.
Inl: ita.nl

Dit is de meest beklemmende scène uit de voorstelling *Het hout* naar de gelijknamige roman van Jeroen Brouwers: de vuige broeder Mansuetus pleegt ontucht met een blonde jongen van het internaat. Het is seksueel misbruik en straf tegelijkertijd. Hoofdrobspeler Aus Greidanus jr. als broeder Bonaventura kijkt toe, maar doet niets.

Hiermee raakt regisseur Michiel van Erp de kern van *Het hout*: het jongensinternaat is een hel waar de kloosterlingen, gehuld in grauwe pijen, zowel fysieke als psychische terreur uitoefenen. De houten stok, buigzaam en zwiepend, staat symbool voor alle wantoestanden. Bart Slegers is afschuwelijk goed in zijn rol als perverse broeder die rondsluip met dat werktuig. Van Erp brengt de voorstelling somber, zwaar en statisch, op het overdrevene af. Voor lichtheid zorgt Maria Kraakman als Patricia, de vrouw die verliefd wordt op Bonaventura en hem wil verlossen. Maar Bonaventura geeft aarzelend toe, en dat is

vreemd: wat drijft hem terug naar die onheilsplek? Waarom vlucht hij niet?

Het slotbeeld is op het eerste gezicht mooi maar klopt inhoudelijk niet. De vlucht naar de vrijheid van Bonaventura en twee jongens verbeeldt Van Erp door het drietal dwars over de stoelen van de grote zaal weg te laten lopen, tussen het publiek door, gelokt door de lyrische stem en de stralende verschijning van Maria Kraakman op het eerste balkon. Ze is gekleed in wit kostuum met zilveren lovertjes, als een engel.

Hiermee suggereert Van Erp dat de schouwburg is als dat enge klooster. Deze regievondst krijgt nergens enige voorbereiding en is nogal misplaatst. De enige acteur die aan Brouwers' beeldende taalgebruik bijzondere zeggingskracht geeft is Gijs Scholten van Aschat als broeder Benedictus. Zijn afgemeten dictie maakt van hem prachtig de griezel die hij moet zijn.

Kester Freriks